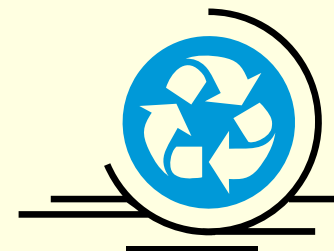

Zákon o vysokých školách a kvalita na vysokých školách.

Peter Ponický

Na úvod.

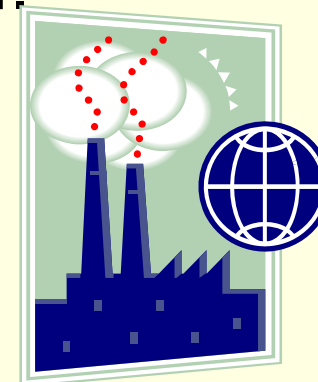
- Možná se nám zdá, že legislativa tvoří základní stavební kámen činnosti každé organizace.
- Nepochybně je zákon, vyhláška, směrnice veřejně přístupnou dokumentací, doporučením či příkazem jak má být organizována činnost instituce.
- Ale jak toto doporučení plníme a jsou li vždy těmi nejlepšími předpoklady dobrého výkonu činností, které popisují - je otázka?.

Jak je to ve sféře která tvoří zdroje

- V komerční sféře výroby a služeb již relativně dlouho (cca u nás od roku 1990-92) fungují mechanismy a legislativa pro systémové zavedení a hodnocení kvality.
- Většina společností má institucionalizované systémy pro řízení kvality a její nástroje používá pro své zlepšování ve prospěch svého lepšího konkurenčního postavení.

(dnes v podmínkách globálních vztahů a vlivů).

ZÁKON - ??

- Formulace zákona odpovídá účelu unifikované regulace činnosti instituce, kterou stát skrze rezortní ministerstvo dotuje z veřejných rozpočtů.
- Je tedy do značné míry pochopitelné, že legislativní norma je taxativní, strukturální a direktivní (*kdo platí určuje i pravidla*).

ZÁKON - ?

- **Skutečná kvalita je synergie více faktorů, zejména však stojí na lidských a materiálních zdrojích a legislativa tvoří jenom jakousi „berličku“ podmínek o kterou je možné se opřít.**
- Jak je vidět z naší praxe, samotný zákon nezajišťuje systémovou a institucionální tvorbu kvality a bohužel ani nevytváří dostatečně efektivní podmínky pro výjimečnou kvalitu, která by významněji přispěla ke zvýšení konkurenceschopnosti škol v hospodářských, vzdělávacích a výzkumných činnostech.
- *Podle mého názoru je potřeba transformace celého národního vzdělávacího systému, (i vysokých škol) a v jejím rámci zajištění institucionální a personální nezávislosti hodnocení kvality vysokých škol, podobně jak to na nejvyšší úrovni probíhá například ve spojených státech – Baldrigeova cena za kvalitu v oblasti univerzitního vzdělávání.*

Aktualizace koncepce reformy

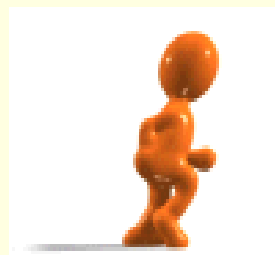
- „Základním cílem Aktualizace koncepce reformy je **zvýšení konkurenceschopnosti terciárního systému vzdělávání**, zejména vysokých škol”.
- „Mezi základní cíle patří i **rozvoj adresné odpovědnosti** oproti kolektivní nezodpovědnosti, prosazování transparentnosti veřejných výdajů a financování.
- V komunitárních programech je jednou ze dvou prioritních oblastí EK – **zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání**.

Aktualizace koncepce reformy

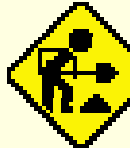

- Tato koncepce má necelé dva roky, její **ambice** podle uvedeného je především zaměřit **pozornost na konkurenceschopnost a kvalitu**, co je velice pozitivní.
- Problémem podle mého názoru je, že to zatím **nenachází adekvátně rychlou odezvu vysokých škol**. Proto je nutno **některé procesy iniciovat centrálně** z pozice osvíceného diktátu donátora, tj. státu.

Konfrontovaný názor expertní skupiny projektu SHK

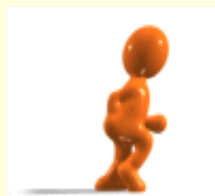

1. Studentské hodnocení kvality (SHK) by mělo být **součástí vnitřního hodnocení vysoké školy**. Protože v současné době zatím většinou **nefunguje přirozená snaha o zlepšování sebe** sama v rámci potřeby „konkurenceschopnosti“, **doporučujeme zařadit pravidelné provádění SHK do povinností VŠ** daných zákonem, případně vyhláškou MŠMT..
2. SHK by se mělo stát také **součástí systému ECTS** univerzity, jako **verifikační případně validační prvek kreditového systému**. Názor studenta může být jakousi zpětnou vazbou kreditového ohodnocování v jednotlivých studijních programech.

Závěr

- V případě „Zákona o vysokých školách“ se jedná spíše o soubor požadavků a podmínek které požaduje „donátor“ - stát od institucí terciálního vzdělávání a většinou nastoluje formální požadavky, které by měli zajistit jistou úroveň této činnosti. Formálně prezentuje potřebu vysoké kvality, ale nezajišťuje ji.
- **Podle mého názoru zákon by měl ke kvalitě podněcovat, ale měl by rovněž legislativně bránit paušální nivelizaci kvality** (nekvality) činností vysokých škol. Měl by vytvářet „provozní“ podmínky a zabezpečit předpoklady pro nezávislé posouzení schopností a možností jednotlivých VŠ vzdělávacích subjektů.
- Samotný zákon nezajišťuje kvalitu a dnes ani nevytváří dostatečně efektivní podmínky pro excelenci, která by významně přispěla ke zvýšení konkurenceschopnosti škol.
- V této etapě je tento proces **potřeba urychlit a injektovat a vytvářet podmínky**, proto jsem toho názoru, že **potřebuje zákonnou iniciativu.**

Děkuji za pozornost
a

**přeji všem - žádným zákonem nenarušené
krásné lásky plné vánoce a do nového roku
přání naplnění předsevzetí v dobrém zdraví.**

